

รายงานการประชุม
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๐
วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมอรรถไกรวัฒนี มุข ๑ (ชั้น ๑)
อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. นายจุลยุทธ หิรัณยสวัสดิ์
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๓. พลตรี วิสุทธิ์ นาเงิน
ผู้ช่วยเจ้ากรมเสมียนตรา กรมเสมียนตรา
แทนปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๔. นายสุภชัย บานพับทอง
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๕. นางสาวศรีสมบัติ วานิจจะกุล
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
แทนปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๖. นายอมร เลาหมนตรี
ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงมหาดไทย
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๗. นายวรารักษ์ ชื่นสามารถ
รองปลัดกระทรวงพาณิชย์
แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ

๘. คุณพรทิพย์ จาละ	กรรมการ
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	
๙. นางสาวทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์	กรรมการ
รองเลขาธิการ ก.พ.	
แทนเลขาธิการ ก.พ.	
๑๐. นางสาวเตือนใจ รอดยินดี	กรรมการ
เลขานุการกรม	
แทนเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	
๑๑. นางอุมาสีว์ สอาดเยี่ยม	กรรมการ
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	
๑๒. นายประจักษ์ ประมวญ	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านการต่อต้านการก่อการร้ายสากลและอาชญากรรมข้ามชาติ	
แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	
๑๓. นายขวัญชัย วสวงศ์	กรรมการ
๑๔. นายชูชัย ศุภวงศ์	กรรมการ
๑๕. นายครรชิต มัลลียงศ์	กรรมการ
๑๖. นายทศพร ศิริสัมพันธ์	กรรมการ
๑๗. นายเชิษฐ์ชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๘. นายเดชอุดม ไกรฤทธิ	กรรมการ
๑๙. นายมานิจ สุขสมจิตร	กรรมการ
๒๐. นางวนิดา สักการโกศล	เลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	
๒๑. นายนคร เสรีรักษ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลข่าวสาร	
(เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๕ ชช)	
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	
๒๒. นางศิริกุล ปัญญาติล	ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์	
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายวีระศักดิ์ พุตระกูล	ติตราชการ
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	
๒. นายวุฒิพันธ์ วิชัยรัตน์	ติตราชการ
ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	
๓. นายกิตติศักดิ์ ปรกิติ	ติตราชการ
๔. นางจุรี วิจิตรวาทการ	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันโท เกรียงศักดิ์ มิตรประसार	กระทรวงกลาโหม
๒. ว่าที่ร้อยตรีหญิง อนุรักษ์พันธ์ ทรัพย์แสง	กระทรวงกลาโหม
๓. นายกฤติธาดา จารุสกุล	กระทรวงมหาดไทย
๔. นายสุวิษ ศรีสัตยกุล	กระทรวงมหาดไทย
๕. นายจักรพล พิมพายน	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๖. นางศิริพร ทิมอ่ำ	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๗. พันตำรวจโท สมชาย อยู่สวัสดิ์	ผู้ติดตามรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
๘. นายกิตติพงษ์ กมลธรรมวงศ์	นักวิจัยสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัทยธรรมศาสตร์
๙. พันตำรวจโท วรทัต วิเชียรสรรค์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๐. นางสาวปณิศา เหลืองวรเมท	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๑. นางภัคพิชา จันทศิริ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๒. นายชำนาญ ชูโต	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๓. นางสาวสมฤดี กำป็น	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๔. นายชาติ สุทธิชื่น	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๕. นางพรชนก เชื้อวงศ์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๖. นางสุรีย์ ทินกร	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๗. นางสุวรรณณี ศิลาวิลาสภักดี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๘. นางสุดา ศิลากุล	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๑๙. นางสาวชมพูนุช สุขศรีมั่งมี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๐. นางสาวปติญา เชื้อดี	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๑. นางสาวกิตติมา คงสำรว

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๒. นายชำนาญ เตือนวีระเดช

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒๓. นางสาวฤดี ศรีชะเอม

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รองศาสตราจารย์ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์) ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบเรื่อง สมาชิกสภานิติบัญญัติ ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มีการสอบถามความคืบหน้าของการดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล พ.ศ. จึงมีข้อสังเกตว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวแล้ว ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ดังนั้นเรื่องควรจะเสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว

เลขานุการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ชี้แจงว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เสนอเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หลังการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ ประมาณ ๑ สัปดาห์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการนำเข้าเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้สอบถามไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทราบว่าเรื่องนี้อยู่ในขั้นตอนเสนอรองนายกรัฐมนตรี (นายโฆษิต ปันเปี่ยมรัตน์) พิจารณา

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยที่ประชุมได้ขอแก้ไขรายงานการประชุมดังกล่าว ดังนี้

นายประจง ประมวล (ผู้แทนเลขาธิการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ) ขอให้เพิ่มรายชื่อ นายประจง ประมวล (ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ) ในส่วนผู้เข้าร่วมประชุมด้วย

มติ ที่ประชุมรับทราบ พร้อมรับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ วันที่

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๐

เลขาธิการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ได้พิจารณาคำเนินการเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๑๕ เรื่อง ดำเนินการเป็นที่ยุติแล้ว ๑๗ เรื่อง และอยู่ระหว่างการดำเนินการ ๒ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องรอผู้แทนจากหน่วยงานเข้าชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๒ รายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๐

เลขาธิการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ได้มีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๔ เรื่อง ดำเนินการเป็นที่ยุติแล้ว ๑ เรื่อง อยู่ระหว่างการดำเนินการ ๓ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องรอผู้แทนจากหน่วยงานเข้าชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๓ รายงานผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๐

เลขาธิการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ มีผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การ

บริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ที่ สค ๑๐๓/๒๕๕๐ – ๑๑๐ /๒๕๕๐ จำนวน ๘ เรื่อง มีเรื่องที่ต้องพิจารณาเกิน ๖๐ วัน จำนวน ๑ เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องรอเอกสารชี้แจงจากหน่วยงาน

สำหรับคำวินิจฉัยที่น่าสนใจ คือ คำวินิจฉัยที่ สค ๑๑๐/๒๕๕๐ เรื่องอุทธรณ์ขอแก้ไขวันเดือนปีเกิด ซึ่งผู้อุทธรณ์เป็นข้าราชการสังกัดโรงพยาบาลราชวิถี ได้มีหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลขอแก้ไขวันเดือนปีเกิดในทะเบียนประวัติ (ก.พ.๗) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนพิจารณาแล้วเห็นว่าหลักฐานต่างๆ ที่ผู้อุทธรณ์ส่งประกอบการพิจารณา เช่น หลักฐานการศึกษา ๔ แห่ง มีความขัดแย้งไม่ตรงกับวันที่ขอแก้ไข ๒ แห่ง ตรงกับวันที่ขอแก้ไข ๒ แห่ง เมื่อตรวจสอบทางทะเบียนประกาศนียบัตรในระดับชั้นประถม ปรากฏวันเดือนปีเกิดไม่ตรงกัน ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน จึงได้ตรวจดูหลักฐานวันเดือนปีเกิดของพี่น้องร่วมมารดา ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลที่มีอยู่ไม่อาจนำมาใช้วิเคราะห์ได้ จึงเห็นว่าหลักฐานที่ผู้อุทธรณ์ส่งมาประกอบการพิจารณานั้น ไม่อาจเชื่อได้ว่าผู้อุทธรณ์เกิดในวันเดือนปีเกิดที่ขอแก้ไขจริง จึงไม่อนุมัติให้แก้ไข ผู้อุทธรณ์จึงได้อุทธรณ์มาที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ได้แจ้งให้ผู้อุทธรณ์ไปค้นหาหลักฐานทะเบียนบ้านในภูมิลำเนาเดิมอีกครั้ง แต่สำนักทะเบียนทั้ง ๒ แห่ง แจ้งว่าไม่มีเอกสาร ซึ่งอาจจะชำรุดเสียหายไปแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า การที่จะวินิจฉัยว่าเกิดเมื่อใดต้องยึดหลักฐานที่เชื่อถือได้ของทางราชการเป็นหลัก เช่น ๑) สูติบัตร ๒) ทะเบียนบ้าน ซึ่งปรากฏภูมิลำเนาเดิม ๓) หลักฐานการศึกษา ซึ่งในกรณีนี้ผู้อุทธรณ์ไม่สามารถนำสูติบัตรมาแสดงได้ สำหรับทะเบียนบ้าน เป็นทะเบียนบ้านที่ผู้อุทธรณ์ย้ายเข้าอยู่หลังจากเริ่มเข้ารับราชการแล้ว หลักฐานการศึกษามีข้อมูลที่ขัดแย้งกันในเรื่องของวันเดือนปีเกิด ซึ่งผู้อุทธรณ์มีการเปลี่ยนชื่อ และย้ายทะเบียนบ้านหลายครั้งโดยไม่มีหลักฐานแสดงการเชื่อมโยงของข้อมูลกับทะเบียนบ้านหลังเดิมได้ จึงไม่น่าเชื่อว่าจะเกิดตามวันเดือนปีเกิดที่ขอแก้ไขจึงมีมติให้ยกอุทธรณ์

ข้อสังเกตในเรื่องของการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อขอแก้ไขวันเดือนปีเกิดของข้าราชการ จะมีการใช้สิทธิในลักษณะนี้อยู่เป็นประจำ ซึ่งต้องมีหลักฐานที่เชื่อถือได้จริง เพราะคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ความสำคัญเนื่องจากมีผลกระทบต่อราชการ และผู้อุทธรณ์ เพราะกระทบกับสิทธิของข้าราชการ หลายด้าน เช่น ระยะเวลาการเกษียณอายุ ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มีคำวินิจฉัยให้แก้ไขตามคำขอของผู้อุทธรณ์ จะพิจารณาจากเอกสารหลักฐานดังที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้มีกรณีการอุทธรณ์ที่หลักฐานยากต่อการตรวจสอบตามปกติ เนื่องจากทะเบียนได้บันทึกวันเดือนปีเกิดเป็นระบบจันทรคติ ต้องนำมาเทียบกับปฏิทิน ๒๒๐ ปี จึงพิสูจน์ได้ว่าเป็นวันเกิดที่ตรงตามที่มีคำขอ ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากวันเดือนปีเกิดของพี่สาวร่วมมารดาเดียวกันแล้วพบว่าผู้อุทธรณ์เกิดห่างจากพี่สาวเพียง ๕ เดือนเศษ ซึ่งเป็นไป

ไม่ได้ กรณีอย่างนี้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะมีมติให้แก้ไขตามที่ขอ จึงได้นำเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อทราบ

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า กรณีการขอแก้ไขวันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด บางส่วนอาจจะเกี่ยวข้องกับคนต่างด้าวในเรื่องการขอสัญชาติ ควรส่งเรื่องนี้ให้กระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อไป ตามอำนาจในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ว่า เมื่อได้วินิจฉัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปแล้ว อาจมีข้อสังเกตส่งให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับเอาไปปฏิบัติได้

คุณพรทิพย์ จาละ (เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา) ให้ข้อสังเกตว่า เรื่องนี้ไม่ใช่ปัญหาเรื่องสัญชาติ

นายขวัญชัย วทวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสามารถส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ถ้าเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องสัญชาติ หรือเรื่องความมั่นคงของชาติ

นางสาวทัศนีย์ ธรรมสิทธิ (ผู้แทนเลขาธิการ ก.พ.) ให้ข้อสังเกตว่า ในกรณีนี้มีผลกระทบในเรื่องการเกียบถอายุราชการ แต่ไม่มีผลกระทบในเรื่องสัญชาติ

มติ ที่ประชุมรับทราบ และมีมติให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีหนังสือส่งข้อมูลเกี่ยวกับการขอแก้ไขวันเดือนปีเกิด ให้กระทรวงมหาดไทยทราบเพื่อพิจารณาในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อไป

๓.๔ รายงานผลการดำเนินการของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์เดือนตุลาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาส่งเรื่องอุทธรณ์ ได้พิจารณาส่งเรื่องให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายจำนวน ๑๔ เรื่อง และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเกษตร จำนวน ๑ เรื่อง จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๓.๕ รายงานสถิติของประชาชนในการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทางอิเล็กทรอนิกส์ (Webboard) ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้พิจารณาตอบคำถาม ด้านความรู้ความเข้าใจ ในสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้กับผู้ใช้บริการสอบถามข้อมูลจากเว็บบอร์ด (Webboard) มีจำนวน รวม ๑๗ ราย จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ

มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ รายงานการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ของหน่วยงานของรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ เรื่อง รายงานผลการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีของหน่วยงานของรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีการประเมินผลต่อเนื่อง ๓ ปี ติดต่อกัน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๖ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย รับผิดชอบในการติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของราชการส่วนท้องถิ่น และให้มีการรายงานผลมายังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนตุลาคมของทุกปี โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบในการ ติดตามผล และรวบรวมแบบรายงานของหน่วยงานในสังกัด ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศประกวดราคา/ประกาศ สอบราคา รวมทั้งผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน ซึ่งใน ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของ ราชการได้เข้าแจ้งสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดทำรายงานประมวลผลข้อมูล การประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่ง

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้จัดทำรายงานผลการศึกษาดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

๑) การประมวลผลข้อมูลจากแบบรายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของหน่วยงานรัฐในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ มีจำนวนแบบรายงานที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งที่ส่งทางไปรษณีย์ และรายงานผ่านทางอีเมลของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จำนวน ๑,๘๖๖ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๘ ของจำนวนหน่วยงานรัฐทั้งหมด ๙,๓๓๘ หน่วยงานที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยหน่วยงานในส่วนกลางรายงานเข้ามามีคิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕ ส่วนภูมิภาค (จังหวัด) รายงานเข้ามามีคิดเป็นร้อยละ ๔๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานเข้ามามีคิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๕ ภาพรวมของแบบรายงานที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ จะพบว่ามีการรายงานเข้ามามากกว่าในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ขณะที่ราชการส่วนกลาง จังหวัดและองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการรายงานเข้ามาใกล้เคียงกับปีที่แล้ว แต่ก็ยังไม่ครบทุกแห่ง

๒) ปัญหาการรายงานประจำปีของหน่วยงานรัฐที่ไม่สม่ำเสมอ ในกรณีเป็นปัญหาที่พบต่อเนื่องกันมา ๒ ปี (งบประมาณ ๒๕๔๘-๒๕๔๙) นับถึงปัจจุบันหน่วยงานของรัฐก็ยังไม่มีการรายงานเข้ามามีครบทุกแห่ง โดยหน่วยงานส่วนกลางที่ไม่เคยรายงานเข้ามา มีอยู่หลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานศาลยุติธรรม ตลอดจนองค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพและจังหวัดต่างๆ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้มีหนังสือเตือนเป็นระยะๆ ตลอดมา แต่ก็ยังไม่มีการรายงานเข้ามามีครบถ้วน

๓) การประมวลรายงาน พบว่าในส่วนกลางมีการดำเนินการตามมาตรา ๗ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘ สำหรับการดำเนินการตามมาตรา ๘ คิดเป็นร้อยละ ๕๓ การนำข้อมูลเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๔ ในหน่วยงานระดับจังหวัดมีรายงานเข้ามามีคิดเป็นร้อยละ ๔๕ ไม่รายงานเข้ามาจำนวน ๔๑ จังหวัด แต่ผลการดำเนินการจากรายงานที่รายงานเข้ามาอยู่ในเกณฑ์ดี แต่การจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารมีการดำเนินการน้อยมากเพียงร้อยละ ๑๗.๖ ในหน่วยงานท้องถิ่นมีการดำเนินการตามมาตรา ๗ คิดเป็นร้อยละ ๑๓ ไม่ดำเนินการถึงร้อยละ ๘๗ การจัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารมีการดำเนินการเพียงร้อยละ ๑๒ รวมทั้งการนำข้อมูลข่าวสารเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์มีการดำเนินการเพียงร้อยละ ๑๒.๕ เรื่องการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์หน่วยงานต่างๆ มีการดำเนินการในระดับที่ดี โดยเฉพาะในระดับจังหวัดมีการเผยแพร่แต่ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน คือไม่เป็นไปตามแบบ สขร. ๑ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้

๔) คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานตามพระราชบัญญัติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรจะต้องผลักดันให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการออกประกาศเพื่อช่วยให้การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีต่างๆ ที่ออกมานั้น ไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยมีรายชื่อประกาศที่คณะผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะต้องประกาศใช้ ซึ่งได้ยกกร่างไว้ จำนวน ๔ เรื่อง คือ ๑) เรื่องการติดตามผลการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ๒) เรื่องการตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยผู้ตรวจราชการ ๓) เรื่องการนำสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เผยแพร่ในรายงานประจำปีของหน่วยงานรัฐ ๔) เรื่องกำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำมีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ไว้เผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ยังมีหน่วยงานจำนวนมากที่ยังถือปฏิบัติไม่ครบถ้วนในการรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และโดยเฉพาะการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้นำข้อมูลประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคา และสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำเดือนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน จึงเห็นควรให้ดำเนินการแจ้งหน่วยงานของรัฐ ให้ถือปฏิบัติในการรายงานผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะหน่วยงานที่รายงานไม่ครบถ้วนหรือไม่เคยรายงานเข้ามาเลย จึงเห็นสมควรพิจารณาการออกประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจนในเรื่องต่างๆ ตามที่ผู้วิจัยเสนอตลอดจนสรุปไว้ในรายงานประจำปี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า การแจ้งหน่วยงานของรัฐให้ถือปฏิบัติในการรายงานผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะหน่วยงานที่รายงานไม่ครบถ้วนหรือไม่เคยรายงานเข้ามาเลย ถ้าแจ้งไปแล้วยังไม่ปฏิบัติ จะมีมาตรการอย่างไรต่อไป

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการต้องมีหนังสือถึงหน่วยงาน ให้พิจารณาโทษทางวินัยต่อไป ในกรณีที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ในส่วนองค์กรมหาชนในเครือสภาวิชาชีพ ๑๗ องค์กร ควรมีหนังสือประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ในกรณีของสภานายความก็ยังไม่ได้รายงาน ซึ่งจะกลับไปตรวจสอบและให้ดำเนินการรายงานต่อไป

เลขาฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ให้ข้อสังเกตว่า เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีใดๆ ออกมา หากเกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะมีการแจ้งเวียนทุกหน่วยงานให้ทราบโดยตลอด ในทางปฏิบัติอาจเป็นไปได้ว่าผู้ที่รับหน้าที่ในการดูแลเรื่องนี้ ได้รับทราบแต่อาจจะมีการโยกย้าย แล้วไม่ได้แจ้งข้อมูลข่าวสารนี้ให้กับเจ้าหน้าที่ใหม่ ทำให้ละเลยในเรื่องนี้ไปก็เป็นได้

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ต้องประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานของรัฐได้รับทราบว่าหน้าที่ต้องรายงานเป็นประจำ วิธีการแจ้งเวียนเป็นเพียงมาตรการเริ่มต้น การเตือนให้ปฏิบัติในระยะ ๖ เดือน ๘ เดือน หลังจากนั้นจะต้องมีการทวงถามเมื่อไม่รายงานเข้ามา ต้องมีการประชาสัมพันธ์บ่อยๆ ต่อเนื่อง และวัดผลเป็นระยะ

นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ควรประสานกับกรมประชาสัมพันธ์ สถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ ให้ช่วยดำเนินการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องนี้ด้วย

นายศุภชัย บานพับทอง (ผู้แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) ให้ข้อสังเกตว่า หลายส่วนราชการที่แยกมาเป็นองค์กรมหาชนไม่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี ต้องประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่าเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย

นางสาวทัศนีย์ ธรรมสิทธิ์ (ผู้แทนเลขาธิการ ก.พ.) ให้ข้อสังเกตว่า กระทรวงการต่างประเทศใช้ระบบและวิธีปฏิบัติงานรวม ซึ่งการบริหารจะเป็นระดับกระทรวงคือเป็นหนึ่งเดียว ทำให้การติดตามผลง่ายขึ้น

นายวรารักษ์ ชันสามารถ (ผู้แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์) ให้ข้อสังเกตว่า หน่วยงานต้องรายงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ๒ เรื่อง คือ ๑) รายงานประจำปี ซึ่งทุกหน่วยราชการต้องรายงานในรายงานประจำปีว่า ในรอบปีที่ผ่านมาได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ อย่างไร ๒) การรายงานเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งคณะผู้วิจัยพบว่าหน่วยงานของรัฐโดยทั่วไปมีการดำเนินการเฉพาะการนำประกาศประกวดราคา การสอบราคา รวมถึงการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้าง แต่กรณีเผยแพร่ลงในเว็บไซต์จะมีหลายหน่วยงานไม่นำไปปฏิบัติเนื่องจากในหน่วยงานไม่มีการประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้าง จึงไม่ทำแบบ สขร. ๑ ด้วย ซึ่งอาจจะเกิดจากความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน

เลขาฯ (นางวนิดา ลักการโกศล) ชี้แจงว่า แบบฟอร์มที่ใช้ในรายงานเป็นแบบฟอร์มที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนำเสนอคณะรัฐมนตรี เป็นรายงานการปฏิบัติงาน

ของหน่วยงานในแต่ละเรื่อง เช่น มาตรา ๗ มาตรา ๘ ซึ่งเป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เอกสารประวัติศาสตร์ ที่ให้รายงานทุกเดือนตุลาคมของทุกปี นอกจากนี้หน่วยงานจะต้องรายงานสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้าง ตามแบบ สขร. ๑ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ โดยเก็บข้อมูลไว้นาน ๑ ปี และจัดไว้ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำหน่วยงานตามมาตรา ๘ (๘) ด้วย เป็นการเผยแพร่ ๒ ทาง ซึ่งจากการประเมินผลของคณะผู้วิจัย จะแยกพิจารณาเป็น ๒ เรื่อง นอกจากนั้นยังมีมติคณะรัฐมนตรีที่ให้หน่วยงานรัฐรายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ในรายงานประจำปีของหน่วยงานเป็นการเผยแพร่อีกทางหนึ่ง

นายขวัญชัย วศวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ควรเชิญผู้แทนระดับกระทรวงมารับทราบ และขอความร่วมมือให้ไปดำเนินการ ติดตาม หรือชี้แจงทางปฏิบัติให้กับหน่วยงานในสังกัด ในส่วนหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการควรช่วยผลักดัน เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการในการทำความเข้าใจหรือให้ความร่วมมือเพื่อให้หน่วยงานดำเนินการให้ถูกต้อง กรณีการแจ้งเวียนมติคณะรัฐมนตรี ไปยังหน่วยงานต่างๆ ควรทำบัญชีแจ้งแล้วให้หน่วยงานยืนยันการรับเอกสาร เป็นการแก้ปัญหาในเรื่องการสื่อสารได้

นายวรารักษ์ ชันสามารถ (ผู้แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์) ให้ข้อสังเกตว่า ในปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๑ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดภาคบังคับของทุกกระทรวง ทบวง กรม เพราะฉะนั้นระยะต่อไปในเรื่องของการปฏิบัติตามกฎหมายต่างๆ น่าจะดีขึ้น เพราะมีตัวชี้วัดกำกับอยู่

นายเกียรติชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจในการออกประกาศโดยมีเนื้อหาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่าในมาตรา ๒๘ (๓) ไม่สามารถออกเองได้แต่สามารถเสนอแนะพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ระเบียบของคณะรัฐมนตรี ส่วนประกาศต้องดูที่มาของอำนาจว่าออกได้หรือไม่

นายเกียรติชัย ณ นคร (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ให้ข้อสังเกตว่า ต้องมีการจัดตั้งคณะทำงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้านกฎหมายเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนมีการออกประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

มติ ที่ประชุมรับทราบและมีมติดังนี้

๑) ให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีหนังสือแจ้งหน่วยงานที่ไม่ได้รายงานผลการปฏิบัติงานฯ ในปี ๒๕๕๕ จำนวน ๗ หน่วยงาน รวมทั้งให้มีหนังสือ

ติดตามเรื่องจากหน่วยงานต่างๆ เป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้มีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้างเพิ่มเติมด้วย

๒) เห็นชอบในหลักการของการออกประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในเรื่องต่างๆ เพื่อเป็นข้อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ พิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา อำนาจในการออกประกาศ รวมทั้งให้เสนอคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณากลับกรองอีกครั้งหนึ่ง และเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก่อนออกเป็นประกาศต่อไป

๓) เห็นชอบให้สรุปรายงานการประเมินผลการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีของหน่วยงานของรัฐในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในรายงานประจำปีของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

๕.๑ นายธีรชัย กอวรกุล ฟ้องคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นคดีต่อศาลปกครองกลาง ในคดีหมายเลขดำ ที่ ๑๖๕๖/๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ เรื่อง นายธีรชัย กอวรกุล ฟ้องคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นคดีต่อศาลปกครองกลาง ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๕๖/๒๕๕๐ โดยนายธีรชัย กอวรกุล มีคำฟ้องขอให้ศาลพิพากษาและมีคำสั่งให้มีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งแจ้งผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้มีคำสั่งให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง ในการแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่กรมธนารักษ์แจ้งว่าไม่มี ในเรื่องนี้ นายธีรชัย กอวรกุล ได้ขอข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้กระทรวงการคลังถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน แต่ชื่อกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของกระทรวงกลาโหม นายธีรชัย กอวรกุล จึงขออุทบทบัญญัติที่ให้กระทรวงการคลังถือกรรมสิทธิ์ได้โดยไม่ต้องได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งกรมธนารักษ์ได้แจ้งกับนายธีรชัย กอวรกุล ว่าไม่มีเอกสารที่ขอ แต่นายธีรชัย กอวรกุล ไม่เชื่อ นอกจากนี้ นายธีรชัย กอวรกุล ยังต้องการมติกรรมการที่ราชพัสดุที่อนุญาตให้ไม่ต้องทำตามกฎหมายในการพัฒนาที่ราชพัสดุ ซึ่งนายนายธีรชัย กอวรกุล เชื่อว่าที่ดังกล่าวเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่กระทรวงการคลังไม่สามารถเข้าไป

ดำเนินการได้ ซึ่งนายธีรชัย กอวรกุล ต้องการให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการให้ถูกต้อง

ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๐ ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทำคำให้การแก้คำฟ้องในคดีดังกล่าว สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอประทานอนุญาตศาลขยายระยะเวลาทำคำให้การแก้คำฟ้องในคดีดังกล่าวออกไปอีก ๓๐ วัน ศาลปกครองกลางได้มีหมายแจ้งคำสั่งศาล ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีชี้แจงเพิ่มเติมว่าได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การต่อศาลหรือไม่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงได้มีหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ค่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๘/๖๔๕๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลว่า กรณีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การต่อศาลแทนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น เป็นการดำเนินการตามมติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเห็นชอบให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และ/หรือ นายธีรชัย ณ นคร กรรมการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้ประสานคดีแทนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ และหากมีความคืบหน้าในเรื่องนี้ประการใด ฝ่ายเลขานุการฯ จะเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๕.๒ นายธีรชัย กอวรกุล ฟ้องคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นคดีต่อศาลปกครองกลาง ในคดีหมายเลขดำ ที่ ๑๕๕๒/๒๕๕๐

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ เรื่อง นายธีรชัย กอวรกุล ฟ้องคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นคดีต่อศาลปกครองกลาง ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๕๒/๒๕๕๐ ซึ่งนายธีรชัย กอวรกุล ได้ขอข้อมูลจากกรมธนารักษ์ และกรมธนารักษ์แจ้งว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ขอ นายธีรชัย กอวรกุล จึงได้ฟ้องเป็นคดีต่อศาลปกครองว่า ขอให้ศาลพิพากษา และมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และมีคำสั่งให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการรับเรื่องของนายธีรชัย กอวรกุล ไว้พิจารณา โดยดำเนินการให้กรมธนารักษ์ปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการมีคำสั่งปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารในความครอบครองของกรมธนารักษ์ พร้อมกับเหตุผลสนับสนุน อันเป็นสาระทางปกครอง และให้กรมธนารักษ์มีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแบบไม่มีเงื่อนไข ซึ่ง

คณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน ได้ชี้แจงให้ทราบว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการมีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่ง นายธีรชัย กอวรกุล สามารถใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ แต่นายธีรชัย กอวรกุล ไม่ยอมใช้สิทธิตามมาตรา ๓๓ แต่ร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแจ้งให้ กรมธนารักษ์ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการยังไม่ได้ดำเนินการ นายธีรชัย กอวรกุล จึงฟ้องต่อศาลปกครองกลางว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการดำเนินการไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ซึ่งศาลปกครองกลางได้มีคำสั่ง ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๐ ให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทำคำให้การแก้คำฟ้องในคดีดังกล่าว สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอ ประธานอนุญาโตตุลาการขยายระยะเวลาทำคำให้การแก้คำฟ้องในคดีดังกล่าวออกไปอีก ๓๐ วัน ศาลปกครองกลาง ได้มีหมายแจ้งคำสั่งศาล ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีชี้แจงเพิ่มเติมว่า ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การต่อศาลหรือไม่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงได้มีหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ค่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๘/๖๔๕๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลว่า กรณีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การต่อศาลแทนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น เป็นการดำเนินการตามมติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเห็นชอบให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และ/หรือ นายธีรชัย ณ นคร กรรมการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นผู้ประสานคดีแทนคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงเสนอที่ประชุมเพื่อทราบ และหากมีความคืบหน้าในเรื่องนี้ประการใด ฝ่ายเลขานุการฯ จะเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบต่อไป

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๕.๓ รายงานผลการดำเนินการกรณีการร้องเรียนของกลุ่มเสรีภาพ ต่อต้านการเซ็นเซอร์แห่งประเทศไทย (FACT)

เลขานุการฯ (นางวนิดา สักการโกศล) ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบ เรื่อง ผลการดำเนินการกรณีการร้องเรียนของกลุ่มเสรีภาพต่อต้านการเซ็นเซอร์แห่งประเทศไทย (FACT) ได้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อขอข้อมูลการดำเนินการในการบล็อกเว็บไซต์ในประเทศไทย และขอทราบข้อมูลในประเด็นต่างๆ รวม ๒๐ ข้อ ซึ่งกระทรวงเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสารได้ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลในรายการที่ ๑๒ รายการที่ ๑๕ และรายการที่ ๑๘ ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ ตำแหน่ง และข้อมูลการติดต่อสำหรับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต รายการที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขอความร่วมมือในการบล็อกเว็บไซต์ และสำเนารายชื่อเว็บไซต์ที่ถูกบล็อก ตลอดจนข้อมูลช่วงระยะเวลาที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีคำสั่งหรือขอความร่วมมือในการบล็อกเนื้อหาบางส่วนในเว็บไซต์ ๓ เว็บไซต์ โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ปฏิเสธการให้เอกสารดังกล่าว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาเห็นว่า หนังสือดังกล่าวมีเนื้อหาบางส่วนเป็นการใช้สิทธิร้องเรียน และบางส่วนเป็นการใช้สิทธิในการอุทธรณ์ จึงส่งเรื่องให้ส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ และส่วนงานวินิจฉัยอุทธรณ์พิจารณา

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต เพื่อพิจารณาดำเนินการในกรณีดังกล่าว โดยคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต ในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เห็นว่า เรื่องนี้ยังไม่สามารถพิจารณาได้ เพราะต้องรอผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และรอผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารก่อน ซึ่งได้รายงานให้ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบแล้ว

ในการดำเนินการในส่วนคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอ ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ จึงได้นำเรื่องร้องเรียนนี้เสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ พิจารณา ซึ่งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ ได้ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานรัฐดังกล่าวแล้วพบว่าในช่วงเวลาที่กลุ่มเสรีภาพต่อต้านการเซ็นเซอร์แห่งประเทศไทยกล่าวว่าการปิดกั้นเว็บไซต์ตั้งแต่วันที่ ๒๕๔๗ จนถึงวันที่กลุ่มเสรีภาพต่อต้านการเซ็นเซอร์แห่งประเทศไทย มีหนังสือขอข้อมูลจากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐) นั้น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีหนังสือที่เกี่ยวกับการขอความร่วมมือในการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมส่งไปยังหน่วยงาน

ต่างๆ รวม ๖๑ ฉบับ ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีหนังสือที่ส่งไป Google หรือ Search engine อื่นๆ แต่อย่างใด เมื่อขยายช่วงเวลาการตรวจสอบจนถึงวันที่ฝ่ายเลขานุการฯ เข้าตรวจสอบข้อมูล (วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐) พบว่า กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีหนังสือส่งไปยัง Google ในช่วงเดือนเมษายน ๒๕๕๐ จำนวน ๑ ฉบับ เพื่อขอความร่วมมือในการลบ Video Clip ที่ไม่เหมาะสม มิใช่การขอความร่วมมือในการปิดกั้นเว็บไซต์แต่อย่างใด คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ จึงมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งผลการดำเนินการดังกล่าวให้ฝ่ายเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาเรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ตดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ในการดำเนินการของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ได้มีมติไม่รับพิจารณาอุทธรณ์เนื่องจากผู้อุทธรณ์เป็นชาวต่างชาติ ไม่มีความชัดเจนว่าเป็นบุคคลเดียวกันหรือไม่ ระหว่างผู้ขอและผู้อุทธรณ์ และสถานะของกลุ่มไม่ปรากฏรายละเอียดและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การส่งเรื่องไม่ได้ส่งให้ถูกต้องตามกระบวนการยื่นเรื่อง ไม่มีต้นฉบับที่ลงนามโดยผู้ขอและผู้อุทธรณ์ที่ชัดเจน

ประธานอนุกรรมการพิจารณาเรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต (นายครรชิต มาลัยวงศ์) ได้เสนอผลการดำเนินการและข้อพิจารณากรณีการร้องเรียนกลุ่มเสรีภาพต่อการเซ็นเซอร์แห่งประเทศไทย ต่อประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้ความเห็นชอบ ให้แจ้งผลการพิจารณาในกรณีร้องเรียน และกรณีอุทธรณ์ให้กลุ่มผู้ร้องเรียนทราบ และให้ปรับปรุงแก้ไขหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ตจากเดิม ที่กำหนดให้มีหน้าที่ ศึกษาข้อเท็จจริงและกำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต ศึกษาปัญหา สาเหตุ ข้อเท็จจริง ผลกระทบและแนวทางแก้ไข ในกรณีที่มีการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต มีอำนาจในการสอบสวนข้อเท็จจริง และเรียกให้บุคคลใดให้อัยคำหรือให้ส่งวัตถุเอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาและรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบ ให้มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในเรื่องข้อมูลข่าวสารของราชการเท่านั้น และให้รายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อทราบต่อไปด้วย จึงเสนอมาเพื่อโปรดทราบ

ที่ประชุมมีความเห็น ดังนี้

นายกรรชิต มัลยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ตพิจารณาแล้วพบว่า เรื่อง กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับกลุ่มเสรีภาพต่อต้านการเซ็นเซอร์แห่งประเทศไทย มีกรณีการฟ้องอยู่ที่ศาลปกครองซึ่งยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจน เพราะฉะนั้นคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต จึงไม่สามารถพิจารณาหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ได้จนกว่าจะมี คำพิพากษาที่ชัดเจน หรือคำวินิจฉัยจากคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน เมื่อ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไม่ได้วินิจฉัย เพราะไม่รับเรื่องอุทธรณ์ ดังนั้นคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องการปิดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ตเห็นควรประสานผู้ร้องแจ้งให้ร้องผ่านสมาคม ผู้ดูแลเว็บไซต์แทน แต่จากหลักฐาน พบว่าสิ่งที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขอออกไป เป็นเรื่องการขอให้นำภาพที่ไม่เหมาะสม หรือเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมออก ซึ่งเป็นภาพลามกอนาจารเป็น ส่วนใหญ่ ซึ่งจะรับไปประสานกับนายกสมาคมผู้ดูแลเว็บไซต์ต่อไป

ประธานฯ ให้ข้อสังเกตว่า ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเว็บไซต์มีความสำคัญ เพราะในขณะนี้เว็บไซต์ที่ลงข้อมูลในเรื่องลามกอนาจาร และเรื่องกรณีหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ และเรื่อง รัฐธรรมนูญเป็นจำนวนมาก

นายประจง ประมวญ (ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ) ให้ ข้อสังเกตว่า กรณีเว็บไซต์ในการดำเนินคดีต้องใช้กฎหมายที่ออกมาบังคับใช้โดยเฉพาะ ไม่ควรใช้กฎหมาย อาญามาบังคับใช้ เพราะจะมีผลกระทบในวงกว้าง

นายกรรชิต มัลยวงศ์ (กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับทางคอมพิวเตอร์ มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่นำข้อมูลอันเป็นเท็จ เข้าไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งประเด็นข้อมูลเป็นเท็จหรือไม่เป็นเท็จ เรื่องหมิ่นประมาทต้องทำการศึกษา ต่อไป นอกจากนั้นต้องร่วมมือกับทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ ที่จะรักษาดูแลเรื่องกฎหมายนี้ว่าควรจะมีด้านใดบ้าง และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของผู้ที่จะดูแลตามกฎหมาย ให้เข้าใจพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วย

มติ ที่ประชุมรับทราบ

๕.๔ การประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๑๑

ประธาน ฯ นัดประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ครั้งที่ ๑๑
ในวันจันทร์ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๐๐ น.

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๔๕ น.

นางศิริกุล ปัญญาดี

ผู้จัดรายงานการประชุม